

nem dedit», OPou (*TbPu*, 138); «ordenaren los honorables Concellers e Pròmens de la --- ciutat, que, com en temps passats, sien stades fetes ordinacions sobre les *seguretats* marítimes e mercantívols qui -s fan sobre rischs e perills de navilís, robes, cambis, mercaderies e havers ---», Ord. de Bna., de 1458.

Assegurar, ja S. XIII, aplicat al Senyor o general que dóna garanties als qui es reten: que ls *asseguràssem*, e retrien-nos lo castel», però també a les que dóna el vassall al seu sobirà: «e ells *asseguraren* que ns ajudarien», Jaume I (Ag, 66, 22), i aviat va apareixent en totes les accs. modernes: «dar fiança ---; ass algú d'un perill; *és-se assegurat la vida e membres*; ass lo deute; ass o afirmar; posar les coses en salvo», DTo 1647; abans s'havia dit *segurar*: «*segurar*: securum facio, 15 tueor», Busa-N.

Assegurança [«poc usat» Belv.] més aviat que *asseguració* [Belv., «en lo comers»], però el que ha predominat és *assegurança*, i no pas aquell ni *seguretats*, en el mateix sentit: recomanat per Careta en lloc del castellanisme (avui ja decadent, i intolerable), *seguro* «marítim, sobre vida, per foc etc» (*Barb.*, p. 376), «*assegurança*: contracte pel qual l'assegurador --- es compromet a pagar a l'assegat el dany que li pugui esdevenir d'un accident imprevisit --- mercès al contracte d'assegurança, tots els assegurats contribueixen, amb la seva contribució o *prima*, a evitar la ruina d'aquell que resulti víctima de l'accident», Fontserè (*Ci. Fr Nat*, p. 174, i lèxic); també s'havia dit *segurança* 'garantia': «que les cartes romangen --- per *seguransa* dels ditz deutes» en docs. ross. de 1372ss. *Assegurat* m (*segurat* pron descuidada, AlcM) *Assegurall* *Assegurament*: «que sobre açò que Nós dit lur havíem, que fossen en nostre *assegurament*», Jaume I (Ag, 387); «*ass.*: fiança», DTo 1647. *Asseguratu* Re. *assegurar* [DOrt] *Desassegurar*. *Ensegurada* *Malsegur* i més aviat *insegur* [Labènia 1888], *inseguretat* [id.].

Segur, NLL: nota d'AlcM, que és exemple de la frivolitat i distracció de què pateixen, en toponomàstica, els autors (com molts mallorquins i catalans tots); abans de voler esmenar la plana a qui s'hi ha dedicat tota la vida, haurien de llegir-lo atentament: confonen un nom de lloc amb un grup de topònims diferents que s'escriu *Segun* en els docs. medievals i més tard *Segú*, i que ve de SEGODŪNUM, jo només ho vaig dir del llogaret agregat a la Poble de Segur (*E T C* I, 104), no relacionat amb els NLL *Segur*, els quals naturalment vénen de SECURUS (el *Segur* de 1187 del Cart. de Poblet es refereix al de Segarra o Garraf) (i quant a l'oc., no fr., més val que no s'hi fiquin, mostrant que saben tan poc aquella llengua. .).

Sei (?), hapax desconegut, que sembla 'roca, penya': «32 lliures de pólvora se ha gastat per barrinar los *seys* de detrás la capella» a. 1766; encara que p. p. Serra Vilaró (*Pimós i Mataplana* III, 244), potser és mal llegit *loffseys* per *lof qeys*=*los squeys* 'esqueis' (ESQUEIXAR); car costa massa de creure que sigui una

supervivència de SAXOS, i el context no sembla adequat per a CILIOS en el sentit de 'carenes, serrats (o balmes prominents?)'

Seia, V. *seure* *Seiarda*, V. *cellarda* (CELLA II, 163b2-23). *Supl.*: A Cerdanya (Volart, BDC II); «Ses rates *seiardes* (Myoxus nitela) són rares ses que es veuen: no n'he vistes més que un parei», Arx. Lluís Salvador, p. 79; «I la guineu no s'està pas tranquila / mentre camina amb el ventrell dejú, / i la *cellarda* tronc amunt s'enfila / i l'esquirol no es fia de ningú», JMSagarra (*Comte Arnau*, 13) *Seidor*, *seidora*, *seidora*, *seilla*, V. *seure* *Séner*, *señor*, V. *senyor* *Seió*, V. *saio* *Seiola*, V. *sajola*

SEITÓ, 'anxova no posada en sal', origen incert, segurament el mateix que el del mossàr. i àr. marroquí *šatún* 'anxova'; la forma catalana semblaria ser aràbiga (cf. *zayt* 'oli', *zattúm* 'color d'oliva'), però la del mossàrab ens en separa; potser tot són formes mossàrabs provinents del ll sagitta 'fletxa', per comparació de forma. □ 1^a doc.: *xeýtó* S. XIV; *saytó*, c. 1365.

«Qui vena peix menut dins la ciutat, no gos triar --- del cove o paner, que haurà per vendra, sardina ne del cove --- *saytó* gros ne menut; ans tot aquell peix que haurà comprat en gros, haja a vendre tot mesclat, gros ab menut» en uns bans de Bna, de la sèrie de 1365 a 1372 (*A Mun Bna* de Bna., 7); «sarda menuda, *saytó*, amploia, aladroch, sucles» en una llista ross. de 1379, i en una altra del mateix any 'sarda, *saytó*, aladroch, sucles, gerrets, lusses» (*InuLC*, s. v. *saytó* i *amploia*, i s. v. *llus*). Cf. encara I, 336a39 per a l'apariament amb *anxova/amploia*

Explica mestre Robert (sovint anomenat Robert de Nola), en el seu *Libre de Coc* (c. 1480): «De *saytó* en cassola: *saytó* --- en quina forma y manera se deu aparellar --- li tallaràs cap e tripa car lo *saytó*, a la contínuia, és amarc --- e pendràs de totes les espècies comunes, panses --- ametles, pinyons --- e ab totes les bones erbes --- e vaja tot mesclat en la cassola ab un raig d'oli» (ed. Leimgruber, 49v^o, § 209, p. 116; ed. 1539, 42v^o); en la trad. cast. de 1525 figura, segons el gloss., en la forma *saytó* f° 57, *saytón* 73v^o (que és com s'ha imprès en l'ed. de 1935, p. 185), i és evidentment un catalanisme

Jo ho he sentit sovint, *saytó*, a StPolM. (1920, 1925, 1981) i altres punts del Maresme. «--- Abocà una cullerada de macarrons al plat de les anxoves --- i, amb la punta dels dits, agafà una llenca de *seitó*, degotant del brou de l'escudella, i se la cruspí com si fos un requisit ---», Coromines (*Pigmalió* XIV, p. 191). No fou recollit en diccs. del Prnc (crec en el Saura de 1862, «*saytó*: caramel»), Val. ni Bal fins al DAg, que cita *seitó* peix (València) del *Catálogo de peces comest. de las co del Medit* --- y Val de R. Cisternas (València 1867),¹ no en Orellana, Escrig etc. «*Seitó*: anschove, *Engraulis*», Vogel (1911). A base de respostes dels corresponents de l'I. E. C, Griera, *Vocab dels Perxos*: «*seitó* (Pineda, Tarr., Bna) *engraulis enchrasicolus*; sin. *aladroch*, Tarr., Men.», i «*asseitó* (Meletta phaleri-